

6 augustus 2012

Mevrouw, Mijnheer,

KB van 4.6.2012 thermische omgevingsfactoren

Inleiding:

Dit KB werd gepubliceerd in het Staatsblad van 21.06.2012 en trad op 1.7.2012 in werking.

Het ontwerp van dit KB heeft voordien in de sociale overleggronde (Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk) reeds een lange weg afgelegd vermits het eigenlijk, ingevolge een eerder advies van de Hoge Raad, voortspoot uit een ouder ontwerp.

De grootste vernieuwing in dit KB:

- a) De afwisseling van werken en rusten die vroeger in een tabel van het ARAB was opgenomen, dient nu vastgesteld door een preventieadviseur-arbeidsgeneesheer;
- b) Iedere werkgever moet nu een risicoanalyse maken, ondanks het feit of er al dan niet in extreme warmte of koude gewerkt wordt of dat er klachten zijn mbt het thermisch comfort.
- c) De vroegere minimum- en maximumtemperaturen uit het ARAB zijn vervangen door licht afwijkende actiewaarden. Voor koude omgevingen wordt de luchttemperatuur (°C) opgegeven. Voor warme omgevingen geldt de Wet Bulb Globe Temperature (WBGT).

Bij de lezing van dit KB moet er ook rekening mee gehouden worden dat een toelichtende nota of brochure van de FOD WASO de in het KB gebruikte begrippen en normen zal toelichten met een aantal praktische voorbeelden¹. Dit was overigens een uitdrukkelijke aanbeveling van de Hoge Raad ook al omdat het KB vaak vage termen gebruikt. De Hoge Raad vroeg dat deze toelichting ruim aandacht zou schenken aan:

- Het begrip 'gevoelstemperatuur'
- De risico's voor de werknemers
- De mogelijke preventie maatregelen.

Bespreking:

A. Toepassingsgebied:

Het KB is van toepassing op de werkgevers en werknemers zoals gedefinieerd in de welzijnswet.

B. Basisprincipes:

Overeenkomstig de basisbeginselen van het welzijnsrecht moet de werkgever een risicoanalyse (RA) uitvoeren ivm de thermische omgevingsfactoren van technologische of klimatologische aard die aanwezig zijn op de arbeidsplaats. Deze risicoanalyse moet rekening houden met:

- De evolutie van deze factoren tijdens de werkduur
- De frequent wisselende arbeidsomstandigheden
- De seizoenschommelingen

¹ Momenteel bestaat reeds in de reeks 'Sobane strategie' de uitgave thermische omgevingsfactoren- het beheer van beroepsgebonden risico's.

Het betreft de volgende factoren:

- 1) Luchttemperatuur (graden Celsius)
- 2) Relatieve luchtvochtigheid (%)
- 3) Luchtstroomsnelheid (m/sec)
- 4) Thermische straling veroorzaakt door de zon/technologische omstandigheden
- 5) Fysieke werkbelasting en werkkledij m.i.v. de PBM's
- 6) De gebruikte werkmethodes en arbeidsmiddelen

En de combinatie van al deze factoren.

Conform de algemene beginselen meet de werkgever de gepaste preventiemaatregelen in functie van de resultaten van de risicoanalyse: hierbij houdt de werkgever rekening met de 'actiewaarden' die in het KB opgenomen zijn: deze actiewaarden houden rekening met de fysieke werkbelasting. De indeling in categorieën voor fysieke belasting is uitgedrukt in Watt ipv de vroegere kCal/uur.

Actiewaarden voor blootstelling aan KOUDE

Fysieke werkbelasting	Minimale luchttemperatuur
Zeer licht (< 117 Watt)	18°C
Licht (117 - 234 Watt)	16°C
Halfzwaar (235 - 360 Watt)	14°C
Zwaar (361 - 468 Watt)	12°C
Zeer zwaar (> 468 Watt)	10°C

Actiewaarden voor blootstelling aan WARMTE

Fysieke werkbelasting	Maximale WBGT-index
Licht of zeer licht (tot 234 Watt)	29
Halfzwaar (235 - 360 Watt)	26
Zwaar (361 - 468 Watt)	22
Zeer zwaar (> 468 Watt)	18

De WBGT index is een index die het resultaat is van:

- Ofwel een rechtstreekse berekening
- Ofwel een onrechtstreekse berekening: nl. uitgaande van de meting van de klimatologische parameters 1 t.e.m. 4 waarvan hoger sprake
- Ofwel volgens methodes zoals die gepubliceerd zijn op de website van de FOD WASO

C. Programma van technische en organisatorische maatregelen:

Wanneer, wegens technologische of klimatologische redenen, de heersende temperaturen de hoger vermelde actiewaarden kunnen overschrijden, is de werkgever verplicht om vooraf over te gaan tot de opmaak van een programma van technische en organisatorische maatregelen met als doel het voorkomen of tot een minimum beperken van de blootstelling aan koude of warmte en de daaruit voortvloeiende risico's. Het KB preciseert waarop deze maatregelen kunnen betrekking hebben.

Ivm de vm de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkposten met rusttijden verwijst het KB naar het advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer zo de werkgever de normen NBN en ISO 7243/7933/9886 niet wenst toe te passen.

Hier had de Hoge Raad voorgesteld² om een tabel bij het KB te voegen om aldus de mogelijkheid te voorzien om, na inwerkingtreding van het KB, algemeen bindend verklaarde CAO's over dit onderwerp af te sluiten en toe te passen.

Het programma voor technische en organisatorische maatregelen dient voor advies voorgelegd aan de bevoegde preventieadviseurs en het CPBW en dient toegevoegd bij het globaal preventieplan.

D. Overmatige koude en warmte:

Het KB maakt een onderscheid tussen de maatregelen die bij overmatige koude en overmatige warmte dienen getroffen te worden (met daarbij telkens een bijkomend onderscheid al naargelang het om koude of warmte gaat van technologische dan wel van klimatologische oorsprong).

Wanneer dit volgens de PAAG noodzakelijk is, dient de werkgever bij overmatige koude van technologische oorsprong in een rusttijd in een rustlokaal te voorzien. Op advies van de PAAG dient de werkgever bij overmatige warmte in te staan voor de verdeling van verfrissende dranken.

De PAAG krijgt een beslissende rol toebedeeld wanneer werknemers kort blootgesteld worden aan een ernstige overmatige warmte bij interventies (voorafgaande vaststelling van de maximale blootstellingsduur + organisatie van het werk). De PAAG heeft dan de mogelijkheid om tijdens de blootstelling over te gaan tot de monitoring van de fysiologische parameters van de betrokken werknemers.

E. Gezondheidstoezicht:

Overeenkomstig de bepalingen van het KB van 28.5.2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers, worden werknemers voorafgaand aan de tewerkstelling en jaarlijks onderworpen aan een passend gezondheidstoezicht

- Bij koude < 8°
- Bij warmte bij overschrijding van de actiewaarden
- Bij herhaalde tewerkstelling buiten

en zulks bij blootstelling in het kader van hun normale dagtaak.

De PAAG adviseert de werkgever wanneer deze de werknemers die tot bijzonder gevoelige risicogroepen behoren (vb: jongeren,...) moet beschermen tegen de voor hen specifieke risico's (door het treffen van de aangewezen technische en organisatorische maatregelen, maatregelen bij overmatige koude en overmatige warmte, passend gezondheidstoezicht).

F. Voorlichting & opleiding van de werknemers:

De werknemers die aan overmatige koude of warmte worden blootgesteld krijgen voorlichting en opleiding in overeenstemming met deze risico's.

² Hoewel de standpunten verdeeld waren want de werkgevers konden niet instemmen met het gebruik van een tabel die expliciet is opgenomen in de regelgeving zo deze afbreuk doet aan de in de ondernemingen gemaakte afspraken.

Praktische aanpak door de EDPB:

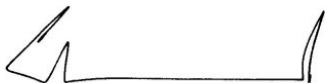
De implementatie van dit KB stelt de EDPB voor verschillende praktische problemen, o.a.:

- Wat moet er minimaal in de door het KB geviseerde risicoanalyse staan?
- Vanaf wanneer kan een werkgever beweren dat er geen acties vereist zijn voor thermisch comfort? Moet het aantal klachten onder een bepaalde drempelwaarde blijven (zoals in norm EN 7730)?
- Is het wel voor elke deskundige preventieadviseur duidelijk of een werknemer, vakbondsafgevaardigde of CPBW op basis van dit KB kan eisen dat er maatregelen getroffen worden door de werkgever zodat het thermisch comfort in alle omstandigheden voldoet aan de norm 7730?

Met het oog op een correcte pragmatische aanpak op het terrein zal een Co-Prev werkgroep zich toeleggen op het uitwerken van een good practice tekst.

Van zodra hierover consensus bestaat binnen de vereniging volgt publicatie van deze tekst op de website (rubriek Co-Prev consensus en guidelines).

Met de meeste hoogachting

C. Briké
Adviseur